

ikke undre mig, om det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Vilhelm Rasmussen) en Dag vilde erklære, at denne Organisation, som breder sig, var et nyt Bevis for Socialismens Sejrsgang igennem Verden. Den kan imidlertid mindst af alt undværes i et lille Land, der ved Krigens Afslutning vil staa overfor mægtige Koncentrationer i Udlandet, med hvilke vi skal optage Kampen. Koncentrationerne her i Landet er jo ogsaa vidt kendte. Blandt de største Koncentrationer er Landbrugets Koncentrationer for Salg af Smør og Mælk, og andre store Koncentrationer, som Landbruget har præsteret, griber stærkt ind paa det industrielle Omraade — jeg tænker her paa Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger. Det gaar ikke an at betegne Koncentrationerne i Industrien som de eneste. Det er i Virkeligheden kun nogle smaa Følgesvende til de store Koncentrationer, som bestemmer Priserne paa Smør, Flæsk og mange andre Varer.

Jeg vil dernæst henvende mig til det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Vilhelm Rasmussen) i Anledning af nogle Bemærkninger, som faldt i det ærede Medlems Tale. Allerede det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (Laurson) har gjort Indvendinger imod den Opfattelse, at Privatinitiativet har vist sig at have spillet Fallit under Krigen, at det kapitalistiske Samfund snart er færdigt, og at Socialismen nu gaar sin Sejrsgang igennem Verden. Jeg er enig med det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds i, at Krigens Resultat er det stik modsatte. Det er saa langt fra, at Privatinitiativet har spillet Fallit, at det tværtimod er paa Privatinitiativet og paa dettes Organisation, at den hele Mekanisme arbejder. Det er ikke alene i de Lande, hvor man i stærkest Grad har drevet Organisationen, at man har følt, at denne kun var mulig, hvis man lagde Beslag paa Privatinitiativet og indtog dette i Organisationen. Det er allerede sagt her under denne Forhandling, at det Princip, som er det eneste, der holder, økonomisk og socialt, er Selvhjælpen, og at Statens Opgave maa blive Hjælp til Selvhjælp. Det skal nok vise sig, at naar vi skal arbejde os ud igen af de Vanskeligheder, vi kommer ind i, vil vi have den allerstørste Anledning til at organisere Privatinitiativet og give dette det fornødne Spillerum til at kunne virke, hvis vi skal undgaa, at det hele styrter sammen. De, der tror, at den saakaldte Samfundsledelse skal kunne klare Opgaverne, de burde allerede være i Stand til at drage Lære af,

jeg vil ikke kalde det den Fallit, men i alt Fald af de mange mislykkede Resultater, som Bestræbelserne for at lægge Ledelsen hen udenfor selve Erhvervene allerede har opvist her og i andre Lande.

Det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds var stærkt optaget af Spørgsmaalet om Ejendomsretten til Jorden. Nu er det ikke min Tanke at fordybe mig i et vidtløftigt filosofisk Foredrag, og hvis det ærede Medlem ikke havde rettet nogle direkte Bemærkninger til mig, vilde jeg ogsaa have ladet den Sag ligge, men naar det ærede Medlem f. Eks. har udtalt sig om Fakse Kalkbrud som et prægnant Eksempel paa, hvorledes Værdierne tager en forkert Vej, vil jeg sige, at der kunde ikke godt vælges et daarligere Eksempel. Fakse Kalkbrud er et Foretagende, som aldrig har givet Grundejerne eller Aktionærerne noget videre Udbytte; tværtimod har man maattet nedskrive Aktiekapitalen, og i en længere Aarrække har det aldrig været muligt at drive Udbyttet op over 4 pCt. Det glemmes ogsaa af det ærede Medlem, at de Kalksten, som det ærede Medlem betegnede som Samfundets Fælleseje, og som findes i Fakse Kalkbrud, er kommet hele Samfundet til Nytte, thi de er brugte rundt om i alle vore Bygninger, og de Penge, der er givne ud til at skaffe dem frem, er i alt væsentligt foruden til Kul og andre Varer anvendte til Arbejdsløn. Det er naturligvis rigtigt, naar det ærede Medlem siger, at naar der ikke er mere at bryde, saa er der et stort Hul tilbage, men jeg spørger: Hvis det nu havde været Socialdemokratiet, der havde styret Fakse Kalkbrud, vilde der saa ikke ogsaa have været et Hul tilbage, naar man havde taget al Kalkstenen? (Vilhelm Rasmussen: Der var ikke gaaet saa meget i de private Lommer). Dette tror jeg, det ærede Medlem skylder Bevis for. Men jeg kunde tænke mig, at det ærede Medlem vilde foretage et grundigere Studium af denne Sag, og saa tror jeg, det vilde vise sig, at er der nogen, der har været daarligt tjent med denne Forretning, er det de private Lommer. Overhovedet er det en stor Misforstaaelse at tro, at de Rigdomme, Værdier eller Materialier, der ligger i Jorden, som saadanne paa deres Plads udbringer noget videre. Jeg maa, af et langt Livs Erfaring, beskæftiget med den Slags Opgaver, have Lov til at sige, at hverken Kalksten eller Kridt eller Ler eller Tørv, eller hvad vi i øvrigt har af den Slags Varer her i Landet, udbringer noget, før der er anvendt Arbejde paa det. Det er kun Arbejdet og intet andet, der udbringer noget deraf. Jeg har